

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1/536

10/7/4206

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-509/1019

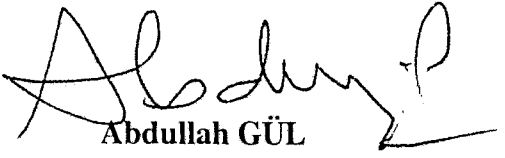
Ankara

7/3/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 3/12/2002 tarihinde kararlaştırılan "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Abdullah GÜL
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	
Esas Kom.	Adalet
Tarih	7.3.2003 1/536
K. Md.	K. D. B. M.
BAŞKAN	

GENEL GEREKÇE

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısında bir çok yeni ve çağdaş hükümler getirilmiştir. Bu kapsamda; bilirkişi, telekomünikasyon yoluyla yapılan haberleşmeye girme, adli kontrol, haksız yakalama ve tutuklama tazminatı, kamu davasının açılması, iddianamenin değiştirilmesi, geri alınması, gaiplerin ve tüzel kişilerin yargılanması, uzlaşma, fuhuş için aracılık suçlarına ilişkin hükümler, kaçaklar hakkında alınabilecek tedbirler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı nedeniyle hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi, itiraz ve istinaf yoluna ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

3/10/2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanunla Anayasanın 19 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, haksız yakalama ve tutuklama tazminatı ödenmesinin “tazminat hukukunun genel prensipleri”ne göre istenebileceği hükme bağlandığından, 7/5/1964 tarihli 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılarak Anayasa değişikliğinin gerektirdiği hükümler Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısına yansıtılmıştır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısının, yeni hüküm ve değişikliklerin kanunlaşp yürürlüğe girmelerine kadar ve bunların uygulamasında doğabilecek boşluk veya tereddütlere yer bırakılmaması amacıyla “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı” düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle Kanunun amacı açıklanmıştır. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe konulması için gerekli esas, usul ve diğer yasal düzenlemelerle uyumu sağlayacak hükümlerin, uygulamada boşluk ve aksamaya yer bırakmıyacak biçimde belirlenmesi Kanunun amacını oluşturmaktadır.

Madde 2- Kanunun kapsamında; yürürlükten kaldırılan 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yapılan yollamalar, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kalkacak hükümler, diğer kanunlarda yapılan değişiklikler, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce işlenmiş suçlar hakkında ne şekilde uygulama yapılacağına ve kesinleşmiş cezaların yerine getirilmesine ilişkin bazı usul hükümleri yer almaktadır.

Madde 3- Yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu; kitap ve fasıllara, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ise; kitap, kısım ve bölümlere ayrılmış olup diğer yasal düzenlemelerde yollamalar, yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun doğrudan maddelerine veya kitap veya fasıllarına yapılmıştır.

Madde iki tür yollamayı da gözeterek iki fıkra hâlinde düzenlenmiştir. Her iki hâlde de yollamanın o hükümlerin karşılığını oluşturan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun maddelerine yapılmış sayılacağı kuralı belirtilmektedir.

Madde 4- Maddeyle, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte, kesin hükme bağlanmış olanlar hariç, görülmekte olan bütün soruşturma ve kovuşturmalarda uygulanacağı, bununla birlikte Kanunun yürürlüğünden önce soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yapılan işlem ve kararların varlıklarını sürdüreceği belirtilmekte, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun düzenlediği tutuklama, adli kontrol hükümleri gibi şüpheli veya sanık bakımından lehe sonuçlar doğurdukları ölçüde bu kurum ve hükümlerin Cumhuriyet savcıları, hâkim ve mahkemelerce gerektiğinde uygulanması konusundaki yetkileri bulunduğu vurgulanmaktadır.

Madde 5- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile, gıyabî tutuklama kararı yalnızca kaçak veya saklanan şüpheli veya sanık yurt dışında bulunuyorsa verilebileceğinden, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra meydana gelebilecek farklı uygulamaları ortadan kaldırmak için maddeyle, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükte iken verilmiş gıyabî tutuklama kararlarının, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra yakalama kararı niteliğine dönüşeceği belirtilmektedir.

Madde 6- Ceza yargılaması hukukunda gıyabî tutuklama kararlarının verilebileceği durumlar açısından birliği sağlamak amacıyla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun gıyabî tutuklamaya ilişkin hükümlerinin 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun tutuklamaya ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla askerî mahkemelerce de uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 7- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Birinci Kitap Dördüncü Kısım Altıncı Bölümünde yer alan haksız yakalama ve tutuklama tazminatına ilişkin hükümlerinin, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki işlemler hakkında uygulanacağı; bu tarihten önceki işlemler hakkında ise Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 387 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan 7/5/1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 8- Maddede, tüzel kişilerin yargılanmalarına ilişkin usul hükümlerinin uygulanmasına dair uyum hükmü düzenlenmektedir.

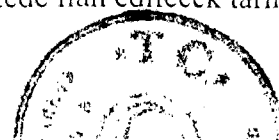
Madde 9- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundan farklı olarak, adı itirazlar bakımından da süre öngörüldüğünden, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden önce doğmuş hakların korunması amacıyla maddeyle, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince -süre konulmamış adi itiraza tâbi kararlara karşı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi gün içinde itiraz yoluna başvurulabileceği belirtilmektedir.

Madde 10- Maddeyle, mevzuatta yer alan ve cezaî nitelik taşıyan acele itirazlar hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yeniden düzenlenen itiraza ilişkin hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 11- Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısıyla bölge adliye mahkemelerinin kurulması, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile de istinaf kanun yolu öngörülmektedir. Maddede, bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinde Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan dava dosyalarının bölge adliye mahkemelerine gönderileceği; Yargıtay ceza daireleri ve Ceza Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dosyaları bakımından Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümlerinin uygulanmayacağı ve bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca yalnızca temyiz yoluna başvurulabileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 12- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce temyiz edilen ve Yargıtay tarafından karara bağlanmadan istinaf yoluna ilişkin hükümlerin yürürlüğe girmesi nedeniyle, dosya bölge adliye mahkemesine gönderildiğinde, bölge adliye mahkemelerinin Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 303 üncü maddesinde öngörülen ve istinaf yoluna başvuruyu sınırlayan hükümlere bakmaksızın incelemeyi yapacağı belirtilmektedir.

Madde 13- Maddede, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun temyize ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır. Bu maddede ifade edilen bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihi, 11 inci maddede belirtildiği üzere, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek tarihtir.

Madde 14- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yer alan kişisel dava kurumu kaldırıldığından, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden önce açılan kişisel davaların kamu davasına dönüşeceği ve kişisel davacının katılan sıfatını alacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde 15- Maddede, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda çıkarılması veya değişiklikler yapılması öngörülen tüzük ve yönetmeliklerin, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren ne kadar sürede çıkarılacağı ve yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerde gerekli değişikliklerin yapılacağı, bu düzenlemeler yapılıncaya kadar yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı öngörülmektedir.

Madde 16- 23/1/2003 tarihli ve 4793 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun çerçeve 3 üncü maddesiyle 1412 sayılı Kanunun 327 nci maddesine eklenen 6 ncı bentte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı nedeniyle hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi kabul edilmiş olup, söz konusu Kanun 4/2/2003 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 4793 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde de, 1412 sayılı Kanunun 327 nci maddesine eklenen 6 ncı bendin kapsamında kalan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ile başvurular hükme bağlanmıştır. Söz konusu hükmün devamının sağlanması bakımından Tasarının bu maddesinde, 23/1/2003 tarihli ve 4793 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükmü tekrarlanmaktadır.

Madde 17- Uzlaşma kurumuna ilişkin usul hükümleri Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 265 ilâ 267 nci maddelerinde düzenlenmiş olduğundan, maddeyle, uzlaşmanın maddî ceza hukukuna ilişkin hükmü Türk Ceza Kanununa 118/a maddesi olarak eklenmektedir.

Maddede, ceza adalet sisteminde reform sayılabilecek bir kurum olarak “uzlaşma” kurumu tanımlanmıştır.

Çağımızda suç mağdurlarına karşı ceza adalet sisteminde, mağdurların yararları yönünde yeni bir duyarlılığın ortaya çıktığı görülmektedir. Ülkemizde bugüne kadar mağdurlara karşı gösterilen özel dikkat sadece bazı adam öldürme, terör ve örgütlü suçlar bakımından söz konusu oluyordu. Bazı özel kanunlarda (örneğin 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda olduğu gibi) suç mağdurlarına veya ailelerine Devletin tazminat ödemesi öngörülmektedir.

Bununla birlikte çağdaş ceza kanunlarında diğer bir kısım suçlar bakımından koruma ilkeleri meydana çıkmaya başlamıştır. XXI. Yüzyıl adalet sistemi mağdurun tatmin edilmesini de ön plâna çıkarmış bulunmaktadır. Bugün anlaşılmıştır ki, suça karşı salt ceza yaptırımları yeterli değildir. Zararın giderilmesi ve onarım, hiç şüphesiz, adaletin temel amacını oluşturmaktadır. Ancak bu, tek görünüm değildir.

Uzlaşmanın hedefi suçun işlenmesinden sonra fail ve mağdur arasında meydana gelen çekişmeyi, bir arabulucunun girişimini sağlayarak çözmek ve adaleti sağlamaktır. Failin neden olduğu zararın giderilmesi, fail ile mağdur arasındaki barış, uzlaşmanın asıl unsurunu oluşturur. Fail ile mağdur arasında uzlaşma dışında da, tazminatın sağlanması olanaklıdır. Ancak uzlaşma kurumunda zararın giderilmesi ve onarım yanında ayrıca bir moral unsuru da vardır. Bu nedenle fail ile mağdur arasındaki uzlaşma suçun faili bakımından cezanın “özel önleme” fonksiyonuna yardım ettiği gibi mağdurun ve genel olarak kamunun da yararlarının korunmasını sağlar. Fail, uzlaşma ile, işlediği suçun sorumluluğunu kabul edip üstlenerek ve sonuçlarını da gidererek toplumla yeniden bütünleşme olanağını elde etmiş olur. Böylece

failin cezaî sorumluluğu tespit ve zararın giderilmesi için gereken yapılmış bulunacağından, mağdur bakımından da adalet yerine getirilmiş olur. Fail ile mağdur arasındaki uzlaşma, bundan başka, kamuda da, fiille ihlâl edilmiş olan hukuk kurallarının geçerliliğini vurgulamış ve dolayısıyla kamusal barışın yeniden kurulmasına hizmet etmiş olur.

Maddenin kabul ettiği sisteme göre, uzlaşma aşağıdaki esaslar dahilinde gerçekleştirilmektedir.

a) Uzlaşma sadece soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetine bağlı suçlar için geçerlidir. Böylece sadece küçük ihtilâfları içeren suçlar bakımından (hakaret, sövme, tehdit, basit nitelikli eylem gibi) bu yola gidilebilecektir. Bu ayırım ile, hukukumuzda yargı organlarının daha ağır suçlara tahsis edebileceği zaman alanı genişletilmekte ve küçük suçlarda tamamen yenileştirilmiş bir yaptırım sistemi geliştirilmektedir. Tasarı, ceza adaletinde onarıcı bir sistemi böylece organik olarak gerçekleştirmektedir.

b) Failin suçu ve sorumluluğunu kabullenmesi gerekir. Fail fiilini inkâr etmemelidir. Fail, kendisine isnat olunan suçları işlemediğini öne sürecektir. Fail, o zaman ceza yargılama kuralları uygulanarak durumun aydınlatılması gerekir ve uzlaşma kurumu işletilmez.

c) Fail suçtan doğan zararın tümünü veya büyük bir kısmını ödemeli ve gidermelidir. Zararın giderilmesi failden dikkati çekecek surette büyük miktarda edimlerin yerine getirilmesini veya kişisel bir takım özverilerde bulunmasını gerektirdiği durumlarda failin bütünüyle veya geniş bir kısmı itibarıyla mağdurun zararlarını tazmin etmeye çalışması aranır.

d) Fail ve mağdur veya varsa yasal temsilci özgür iradeleri ile uzlaşmalıdır. Uzlaşma yoluna gidecek olan fail ve mağdur, bu yolu, gönüllü olarak kabul etmelidir. Fiil, doğru olarak ve her iki tarafça kabul edilebilecek şekilde saptanmalı ve bir çözüm yolu bulunmalıdır.

e) Fail veya mağdurun uzlaştıkları Cumhuriyet savcısı veya hâkim tarafından saptanmalıdır. Suçtan doğan zararın onarımı veya zararın giderilmesine ilişkin taraf iradeleri ceza yargılama hukuku kurallarına göre saptanacaktır.

f) Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, fail ile mağdur arasındaki uzlaşmayı saptadığında kamu davası açmayacaktır. Bu tespit kovuşturma evresinde hâkim tarafından yapıldığında davanın ortadan kaldırılmasına karar verilecektir. Bunun anlamı şudur ki, failin, suçun zararlı sonuçlarını gidermek üzere yapacağı hareketler, ceza kovuşturmasının başlamaması veya son verilmesi ile sonuçlanacaktır.

Uzlaşma kurumunun usul hükümleri, yukarıda da açıklandığı üzere Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 265 ilâ 267 nci maddelerinde ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

Madde 18- Maddeyle Türk Ceza Kanununun önödemeyle ilişkin 119 uncu maddesi değiştirilmektedir.

Türk Ceza Kanununa geçen yıllarda giren ve niteliği itibarıyla maddî ceza hukukunu ve aynı zamanda usul hukukunu ilgilendiren önödeme kurumu, büyük yük altında bulunan mahkemelerimiz yönünden çok yararlı etkiler yapmıştır. Batı ülkelerinde de, değişik şekil ve koşullarla uygulanan bu kurum yanında ve bazen bunun yerini almak üzere "uzlaşma" da yer almış bulunmaktadır. Tasarıyla Türk Ceza Kanununa eklenen 118/a maddesi ile uzlaşma da kabul edilmiş olduğundan, çok yerinde olarak, önödemenin sınırı bir miktar daralmış ve yerini kısmen uzlaşma almıştır.

Maddenin birinci fıkrasında önödeme yapılabilecek hâller gösterilmekte ve bu hâllerde koşulları yerine getiren kimse hakkında kamu davasının açılmayacağı belirtilmektedir. İkinci fıkraya göre ise, özel kanun hükümleri nedeni ile iş doğrudan doğruya mahkemeye intikal ettiği veya Cumhuriyet savcısı tarafından dava açıldığı hâllerde fail gerekli koşulları yerine getirdiğinde kamu davasının ortadan kaldırılması kararı verilecektir. Bu hususlara ilişkin

olarak gerçekleştirilecek işlemlerin usul ve koşulları yerine getirildiğinde kamu davasının ortadan kaldırılmasına karar verilecektir. Bu hususlara ilişkin olarak gerçekleştirilecek işlemlerin usul ve koşulları Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 264 üncü maddesinde yer almaktadır. Bu maddede maddî ceza hukukunu daha ziyade ilgilendiren hükümlere yer verilmiştir.

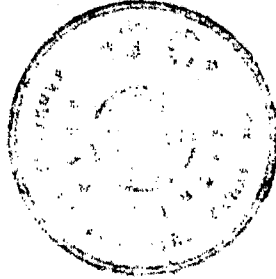
Maddenin dördüncü fıkrasında, suçu içeren kanun maddesinde seçimlik ceza öngörüldüğünde ödenecek miktarın para cezasına göre saptanacağı belirtilmiştir. Kanun maddesinde ayrıca bir meslek veya sanat veya ticaretin icrasının durdurulması cezasının bulunması önödemenin yapılmasını engellemeyeceği de düzenlenmiştir.

Önödeme dolayısıyla verilecek kararlar ise kişisel hakları, müsadereyi, suç nedeniyle mülkiyetin Devlete geçmesini veya malın geri alınmasını engellemeyecektir.

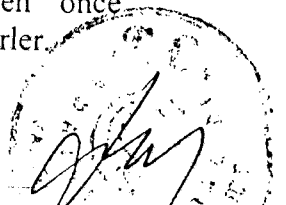
Maddenin yedinci fıkrasında ise nispi para cezalarında önödeme yapılamayacağı açıklanmıştır.

Madde 19– Yürürlük maddesidir.

Madde 20– Yürütme maddesidir.

[Handwritten signature]

Bununla birlikte Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun düzenlediği kurum ve hükümler, şüpheli ve sanık lehine sonuçlar doğurdıkları ölçüde Cumhuriyet savcıları, hâkim ve mahkemelerce uygulanır.

Gıyabî tutuklama kararları

Madde 5- 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükte iken verilmiş gıyabî tutuklama kararları, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesiyle 120 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası hükmü ayırık olmak üzere, yakalama kararı niteliğine dönüşür.

Askerî mahkemelerde uygulama

Madde 6- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun gıyabî tutuklamaya ilişkin hükümleri, 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kurulu ve Yargılama Usulü Kanununun tutuklamaya ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla askerî mahkemelerce de uygulanır.

Haksız yakalama ve tutuklama tazminatı

Madde 7- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Birinci Kitap Dördüncü Kısım Altıncı Bölümünde yer alan haksız yakalama ve tutuklama tazminatına ilişkin hükümleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki işlemler hakkında uygulanır.

Bu tarihten önceki işlemler hakkında ise Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 387 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan 7/5/1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Tüzel kişiler

Madde 8- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun tüzel kişilerin yargılanmalarına ilişkin hükümleri, Türk Ceza Kanununun tüzel kişilerin sorumluluğunu belirleyen hükümlerinin yürürlüğe girmesinden sonra uygulanır.

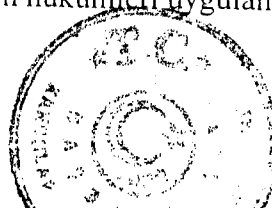
Konuya ilişkin özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

İtiraz

Madde 9- 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince süre konulmamış adî itiraza tâbi kararlara karşı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi gün içinde itiraz yoluna başvurulabilir.

Acele itiraz

Madde 10- Mevzuatta yer alan ve cezaî nitelik taşıyan acele itirazlar hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun acele itiraza ilişkin hükümleri uygulanır.

Kanun yolu

Madde 11- Bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinde;

1. Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan davalar bölge adliye mahkemelerine gönderilir.

2. Yargıtay ceza daireleri ve Ceza Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dosyaları bakımından Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabilir.

Bölge adliye mahkemelerinin incelemesi

Madde 12- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümleri yürürlüğe girmeden önce Yargıtaya başvuru hâllerinde olay Yargıtayca karara bağlanmadan bölge adliye mahkemelerinin göreve başlaması nedeniyle dosya bölge adliye mahkemesine gönderildiğinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 303 üncü maddesindeki sınırlara uygun olup olmadığına bakılmaksızın bölge adliye mahkemesince incelenir.

Temyize ilişkin hükümlerin uygulanması

Madde 13- Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun temyize ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Kişisel dava

Madde 14- Özel kanunlarda öngörülen kişisel davalar kamu davasına dönüşür.

Hâlen kişisel dava usulüne göre yürütülen davalar da kamu davası olarak sürdürülür.

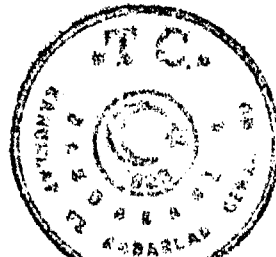
Kişisel davacılar katılan sıfatını alırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Tüzük ve yönetmeliklerin çıkartılması

Madde 15- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda öngörülen tüzük ve yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılır ya da yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılır. Bu düzenlemeler yapıncaya kadar, yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları nedeniyle yargılamanın yenilenmesi

Madde 16– Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 346 ncı maddesinin (6) numaralı bendi, 4/2/2003 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararları ile 4/2/2003 tarihinden sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurular üzerine verilecek kararlar hakkında uygulanır. 4/2/2003 tarihinde kesinleşmiş olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına ilişkin yargılamanın yenilenmesi istemleri, 4/2/2003 tarihinden itibaren bir yıl içinde yapılır.

Madde 17– 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 118 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 118/a maddesi eklenmiştir.

“Madde 118/a– Mağduru gerçek veya özel tüzel kişi olan ve soruşturulması ve kovuşturulması şikâyeteye bağlı bulunan suçlarda, failin suçu kabullenmesi ve doğmuş olan zararın tümünü veya büyük bir kısmını ödemesi veya gidermesi koşuluyla mağdur veya varsa yasal temsilci ile fail özgür iradeleri ile uzlaştıklarında ve bu husus Cumhuriyet savcısı-veya hâkim tarafından saptandığında kamu davası açılmaz veya davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir.”

Madde 18– Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 119– 118/a maddesi gereğince uzlaşma kapsamındaki suçlar ayırık olmak üzere, yalnız para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hürriyeti bağlayıcı cezanın yukarı sınırı üç ayı aşmayan suçların faili,

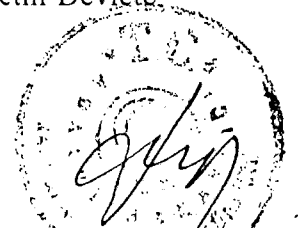
1. Para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,
2. Hürriyeti bağlayıcı cezanın aşağı sınırının her gün için 13/7/1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde belirtilen aşağı sınırı üzerinden bulunacak miktarını,
3. Hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte para cezası da öngörülmüş ise, hürriyeti bağlayıcı ceza için yukarıdaki şekilde belirlenecek miktar ile para cezasının aşağı sınırını soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz.

Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan doğruya mahkemeye intikal etmesi hâlinde de fail, hâkim tarafından yapılacak bildirim üzerine bu madde hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir.

Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu eylemin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi hâlinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.

Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı üç ayı aşmayan hürriyeti bağlayıcı ceza veya para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hâllerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre para cezası esas alınarak belirlenir.

Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına, müsadereye ve suç nedeniyle mülkiyetin Devlete geçmesine ilişkin hükümleri etkilemez.

Kanun maddesinde ayrıca bir meslek veya sanat veya ticaretin icrasının durdurulması cezasının bulunması, bu madde hükmünün uygulanmasına engel olmaz.

Nispî para cezasını gerektiren suçlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.”

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 379

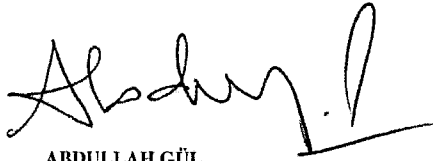
Yürürlük

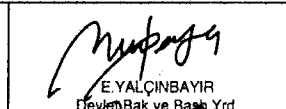
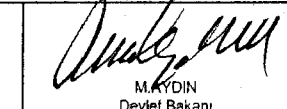
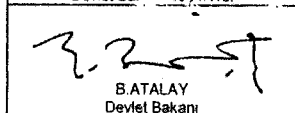
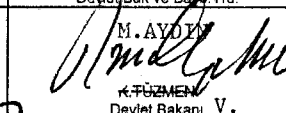
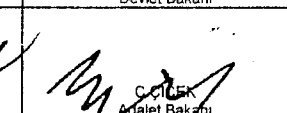
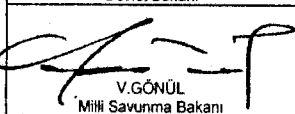
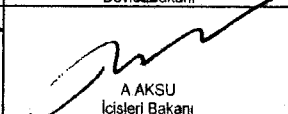
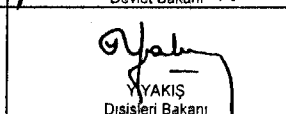
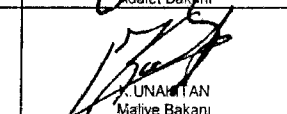
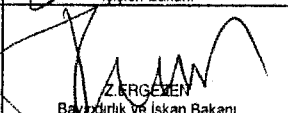
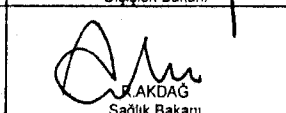
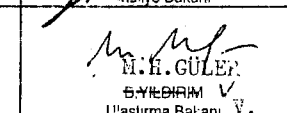
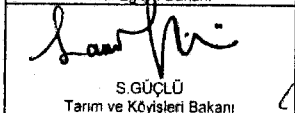
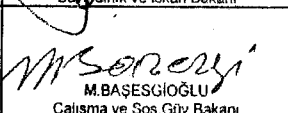
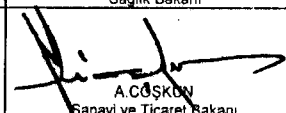
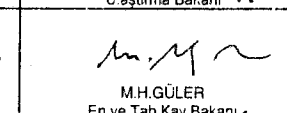
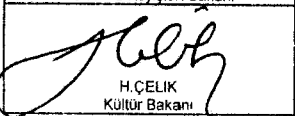
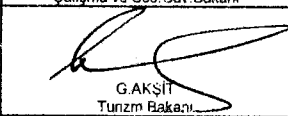
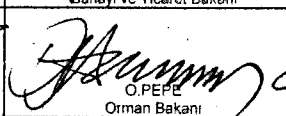
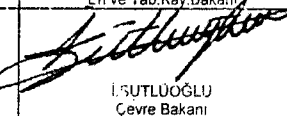
Madde 19- Bu Kanun Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile birlikte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

ABDULLAH GÜL
BAŞBAKAN

 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 E. YALÇINBAYIR Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 B. ATALAY Devlet Bakanı	 A. BAĞCAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı V.	 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı
 V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 Y. YAKIŞ Dışişleri Bakanı	 K. UNAL TAN Maliye Bakanı
 E. MUMCU Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERGEMEN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 M. H. GÜLER Ulaştırma Bakanı V.
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylüleri Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER En ve Tab. Kay. Bakanı
 H. ÇELİK Kültür Bakanı	 G. AKŞİT Turizm Bakanı	 O. PEPE Orman Bakanı	 İ. SUTLUOĞLU Çevre Bakanı

Dosya No.

101-509

1700